

Összefoglaló
az Európai Unió Bírósága szellemi tulajdont érintő ügyekben hozott ítéleteiről

2014/II. negyedév

JOGÉRVÉNYESÍTÉSRE VONATKOZÓ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALI ÜGYEK

C-583/12. sz. előzetes döntéshozatali ügy – ítélet¹

A kérdést előterjesztő bíróság: Riigikohus (Észtország)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Syntax Trading OÜ

Alperes: Maksu- ja Tolliamet

Tényállás:

2010. február 15-én egy palack formatervezési mintaként lajstromozásra került az Észk Köztársaságban. 2010 decemberében egy ukrán kereskedelmi társaság az „Original” elnevezésű szájvíz 63700 darab palackjából álló áruküldeményt küldött a Syntax Trading OÜ (a továbbiakban: felperes) részére. 2010. december 6-án az Acerra arról értesítette az adó- és vámhivatalt (a továbbiakban: alperes), hogy a felperes az Acerra formatervezési mintaoltalommal védett mintájával megegyező palackba töltött terméket kísérel meg az országba szállítani. Az alperes további vizsgálatot végzett, melynek eredményeképpen megállapította, hogy az áru részét képező palackok annyira hasonlítanak az oltalom alatt álló mintához, hogy alapos okkal feltételezhető a szellemi tulajdonjog megsértése, ezért az árukat lefoglalta.

A felperes fellebbezést nyújtott be az alpereshez, továbbá keresetet indított az Acerra ellen a formatervezési mintaoltalom törlése érdekében. Az alperes elutasította a felperesnek az áru kiadására vonatkozó kérelmét arra tekintettel, hogy az ellentétes lenne a 1383/2003 rendelettel, mert a lefoglalt áru észtországi forgalmazása sértené az Acerra szellemi tulajdonjogát.

A felperes keresetet indított a tallini közigazgatási bíróság előtt azt kérve, hogy kötelezzék az alperest a lefoglalt és vámfelügyelet alatt tartott áru feletti vámfelügyelet megszüntetésére. Keresetét azzal indokolta, hogy a vámhatósági vizsgálat megállapította, hogy az áru összetéveszthetőségig hasonló, de nem szögezte le, hogy kalóz árurol van szó; továbbá a vámhatóságok megsértették az eljárásjogi követelményeket, mivel az előírt határidőn belül nem indult eljárás annak megállapítására, hogy megvalósult-e a szellemi tulajdonjog megsértése.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. **A vámszervnél is lefolytatható-e az 1383/2003 rendelet² 13. cikkének (1) bekezdésében említett "eljárás [...] annak megállapítására, hogy [...] megvalósult-e szellemi tulajdonjogot [helyesen: a szellemi tulajdonjog] megsértése", vagy külön kell választani a vámhatóságoktól a rendelet III. fejezete szerinti, "az ügyben határozathozatalra jogosult hatóság[ot]?"**

¹ Az ítélet magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=150663&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=229901>

² Az egyes szellemi tulajdonjogokat feltehetően sértő áruk elleni vámhatósági intézkedésekről és az ilyen jogokat ténylegesen sértő áruk ellen hozandó intézkedésekről szóló, 2003. július 22-i 1383/2003/EK tanácsi rendelet

2. Az 1383/2003 rendelet (2) preambulumbekzdése a rendelet egyik céljaként említi a fogyasztóvédelmet, a (3) preambulumbekzdés értelmében pedig olyan eljárást kell bevezetni, amely lehetővé teszi a vámhatóságok számára, hogy a szellemi tulajdonjogot sértő áruk Közösség vámterületére történő beléptetésének tilalmát a lehető leghatékonyabban érvényesíthessék anélkül, hogy ez az említett rendelet (2) preambulumbekzdésében és az 1891/2004 végrehajtási rendelet³ (1) preambulumbekzdésében hivatkozott jogszerű kereskedelem szabadságát fenyegetné.

Összeegyeztethető-e e célokkal, hogy az 1383/2003 rendelet 17. cikkében **meghatározott intézkedések csak akkor alkalmazhatók, ha a jogosult megindítja** a rendelet 13. cikkének (1) bekezdésében említett, **a szellemi tulajdonjog megsértésének megállapítására irányuló eljárást, vagy e célok lehető leghatékonyabb megvalósítására tekintettel a vámhatóság is megindíthatja a megfelelő eljárást?**

Döntés:

Az előterjesztett kérdések lényegében arra a kérdésre irányulnak, hogy a vámhatóságok a szellemi tulajdonjog jogosultjának kezdeményezése hiányában maguk megindíthatják-e és lefolytathatják-e a 1383/2003 rendelet 13. cikkének (1) bekezdése szerinti eljárást.

A Bíróság rámutatott arra, hogy az eljárási autonómia elve értelmében az egyes tagállamok belső jogrendjének feladata, hogy megállapítsa a hatáskör gyakorlásának szabályait. Azzal a feltétellel azonban, hogy e szabályok nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint azok, amelyek a hasonló nemzeti keresetekre vonatkoznak, és nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézé az uniós jogrend, és különösen az 1383/2003 rendelet által a szellemi tulajdonjogok jogosultjai, valamint az érintett áruk bejelentői, birtokosai vagy tulajdonosai számára biztosított jogok gyakorlását. Az egyes tagállamok belső jogrendjének feladata, hogy az eljárásban részt vevő felek számára lehetőséget biztosítsanak arra, hogy a végső közigazgatási határozatok igazságszolgáltatási szerv általi felülvizsgálatát kérhessék. Ha – amint az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik – az alapügyben szereplő nemzeti jog a vámhatóságra bízta azon feladatot, hogy megállapítsa, hogy megvalósult-e a szellemi tulajdonjog megsértése, a kérdést előterjesztő bíróságnak azt kell megvizsgálnia, hogy az e hatóság által e tárgyban hozott határozatok olyan kereset tárgyává tehetők-e, amelyek biztosítják a jogalanyok uniós jogból, és különösen az 1383/2003 rendeletből eredő jogainak védelmét.

Mіндеzekre tekintettel a Bíróság álláspontja szerint **az 1383/2003 rendelet 13. cikkének (1) bekezdésével nem ellentétes, hogy a vámhatóságok a szellemi tulajdonjog jogosultjának bármilyen kezdeményezése hiányában maguk indítsák meg és folytassák le az e rendelkezésben szereplő eljárást, feltéve, hogy az e hatóságok által e tárgyban hozott határozatok olyan kereset tárgyává tehetők, amelyek biztosítják a jogalanyok uniós jogból, és különösen e rendeletből eredő jogainak védelmét.**

SZABADALMI JOGRA VONATKOZÓ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALI ÜGYEK

C-11/13. sz. előzetes döntéshozatali ügy – ítélet⁴

A kérdést előterjesztő bíróság: Bundespatentgericht (Németország)

Az alapeljárás felei:

³ Az egyes szellemi tulajdonjogokat feltehetően sértő áruk elleni vámhatósági rendelkezésekről és az ilyen jogokat ténylegesen sértő áruk ellen hozandó intézkedésekről szóló 1383/2003/EK tanácsi rendelet végrehajtási rendelkezéseinek elfogadásáról szóló, 2004. október 21-i 1891/2004/EK bizottsági rendelet

⁴ Az ítélet magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=153815&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=390962>

Felperes: Bayer CropScience AG
Alperes: Deutsches Patent- und Markenamt

Tényállás:

A felperes európai szabadalom (alapszabadalom) jogosultja. A szabadalmi oltalom alatt álló izoxadifen úgynevezett védőanyag, egy olyan anyag, amelyet a növényvédő szerhez adnak hozzá abból a célból, hogy kiküszöböljék vagy csökkentsék a növényvédő szer által egyes növényekre gyakorolt fitotoxikus hatásokat. A felperes növényvédő szerekre vonatkozó kiegészítő oltalmi tanúsítvány (a továbbiakban: KOT) kiadását kérte az „Izoxadifen és annak sói és észterei” elnevezésű termékre. Kérelmét a 2003. március 21-én kiadott, a MaisTer elnevezésű növényvédő szer forgalomba hozatalára vonatkozó ideiglenes engedélyre alapozta. Ez az engedély a MaisTer hatóanyagaiként a foramszulfuron, izoxadifen (védőanyag) és jodoszulfuron kémiai vegyületeket jelöli meg.

A német hivatal azzal az indokkal utasította el a KOT iránti kérelmet, hogy az ideiglenes engedély nem elegendő a tanúsítvány kiadásához, továbbá a kérelem csak egyetlen hatóanyagra vonatkozik, engedélyezni azonban egy hatóanyag-kombinációt engedélyeztek.

A felperes keresetet indított a határozattal szemben, amelyben rámutatott arra, hogy az Európai Bíróság időközben több olyan határozatot hozott, amelyek már nem igazolják az elutasítási okok fenntartását. Ezt a jogorvoslati kérelemmel kapcsolatban eljáró nemzeti bíróság jogi iránymutatásban erősítette meg, rámutatott azonban arra, hogy a kérelem más okokból adott esetben elutasítható. A védőanyag esetében nem hatóanyagról és így nem a 1610/96 rendelet értelmében vett termékről van szó, mivel a növényvédő szerek forgalomba hozataláról szóló 1107/2009/EK rendelet kifejezetten különbséget tesz a hatóanyagok, a védőanyagok és a kölcsönhatás-fokozók között. Ez – álláspontja szerint – azt jelenti, hogy a védőanyagokra nem adható oltalmi tanúsítvány.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a 1610/96/EK rendelet⁵ 3. cikke (1) bekezdésében⁶ és 1. cikkének 8. pontjában⁷ szereplő **termék, valamint 1. cikkének 3. pontjában⁸ szereplő **hatóanyag fogalmát**, hogy a védőanyag is e fogalmak alá tartozik?**

Döntés:

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéssel – amely arra irányul, hogy az 1610/96 rendelet lehetővé teszi-e KOT kiadását valamely védőanyagra vonatkozó szabadalomra – kapcsolatban megállapította a Bíróság, hogy a rendelet egyik rendelkezése sem engedélyezi, és nem is zárja ki kifejezetten az ilyen lehetőséget. Rámutatott továbbá arra, hogy a „hatóanyagok” fogalma az 1610/96 rendelet alkalmazásában a toxikus, fitotoxikus vagy önálló növényvédő hatást kiváltó anyagokhoz kapcsolódik. Hangsúlyozta, hogy mivel az 1610/96 rendelet nem tesz különbséget ezen hatás közvetlen vagy közvetett jellege szerint, a

⁵ a növényvédő szerek kiegészítő oltalmi tanúsítványának bevezetéséről szóló, 1996. július 23-i 1610/96/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet

⁶ A termékre tanúsítványt kell adni, ha abban a tagállamban, amelyben a 7. cikk szerinti bejelentést benyújtották, a bejelentés napján

a) a termék hatályos alapszabadalom oltalma alatt áll;

b) a termék növényvédő szerként történő forgalomba hozatalát engedélyezték a 91/414/EGK irányelv 4. cikke vagy annak megfelelő nemzeti jogszabályalapján;

c) a termékre még nem adtak tanúsítványt;

d) a b) pontban említett engedély a termék növényvédő szerként történő forgalomba hozatalára vonatkozó első engedély.

[3. cikk (1) bekezdés]

⁷ "Termék": a 3. pontban meghatározott hatóanyagok, vagy egy növényvédő szer hatóanyagainak kombinációja. [1. cikk 8. pont]

⁸ "Hatóanyagok": anyagok vagy mikroorganizmusok, beleértve a vírusokat is, amelyek általában vagy meghatározott módon hatást fejtenek ki káros szervezetek ellen; vagy a növényeken, növényi részeken vagy növényi termékeken. [1. cikk 3. pont]

„hatóanyagok” fogalma nem korlátozható azon hatóanyagokra, amelyek hatását közvetlennek lehet minősíteni. Ugyanakkor nem tekinthető az 1610/96 rendelet értelmében vett „hatóanyag” az olyan anyag, amely nem rendelkezik ilyen toxikus, fitotoxikus vagy növényvédő hatással, következésképpen pedig az ilyen anyagra nem bocsátható ki KOT. Annak a kérdésnek az eldöntése tehát, hogy valamely védőanyag az 1610/96 rendelet 1. cikkének 3. pontja értelmében vett hatóanyag-e, attól függ, hogy ezen anyag rendelkezik-e toxikus, fitotoxikus vagy önálló növényvédő hatással.

A növényvédő szerek kompozíciójába tartozó védőanyagok célja a növényvédő szerek bizonyos növényeken fennálló toxikus hatásainak a csökkentése. A védőanyagok ekképpen növelhetik a növényvédő szer hatékonyságát úgy, hogy javítják annak szelektivitását, valamint úgy, hogy korlátozzák toxikus vagy ökotoxikus hatásait. Az alapügyben eljáró nemzeti bíróság feladata valamennyi releváns ténybeli és tudományos adat fényében annak ellenőrzése, hogy az adott anyag – azon hatása miatt, amelyet védőanyagként fejt ki – minősíthető-e az 1610/96 rendelet 1. cikkének 3. pontja értelmében vett „hatóanyag”.

Megállapította ugyanakkor a Bíróság, hogy amennyiben e minősítés megállapítása szükséges is, az nem elegendő annak meghatározásához, hogy a védőanyagra adható-e ki KOT. Ahhoz ugyanis az szükséges, hogy az 1610/96 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében felsorolt négy együttes feltétel – a bejelentés napján a növényvédő szer hatályos alapszabadalom oltalma alatt áll, a szerre vonatkozóan még nem adtak ki tanúsítványt, a szer érvényes forgalomba hozatali engedéllyel rendelkezik és ez a forgalomba hozatali engedély a termék növényvédő szerként történő forgalomba hozatalára vonatkozó első engedély – teljesüljön⁹.

A fentiekre tekintettel az 1610/96 rendelet 1. cikkének 8. pontjában és 3. cikkének (1) bekezdésében szereplő „termék” fogalmát, valamint az e rendelet 1. cikkének 3. pontjában szereplő „hatóanyagok” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy **a védőanyagként történő használatra szolgáló anyag e fogalmak alá tartozhat, amennyiben toxikus, fitotoxikus vagy önálló növényvédő hatást gyakorol.**

SZERZŐI JOGRA VONATKOZÓ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALI ÜGYEK

C-360/13. sz. előzetes döntéshozatali ügy –*ítélet*¹⁰ (2014.06.05.)

Tárgy: szerzői jogi védelem alá tartozó anyagok interneten való megtekintése

A kérdést előterjesztő bíróság: Supreme Court of the United Kingdom (Egyesült Királyság)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Public Relations Consultants Association Ttd (a továbbiakban: PRCA)

Alperes: The Newspaper Licensing Agency Ltd és társai (a továbbiakban: NLA)

Tényállás:

Az előzetes döntéshozatal alapjául szolgáló ügy felperese egy PR-szakértőket tömörítő szervezet, melynek tagjai igénybe veszik a Meltwater vállalatcsoport által ajánlott médiafigyelő szolgáltatást, amely olyan összefoglalókat tesz számukra online hozzáférhetővé, amelyeket az interneten közzétett sajtócikkekben, az ügyfél által megadott keresőszavak alapján készítettek. Az alperes az Egyesült Királyság lapkiadói által, az újságok tartalmára vonatkozó kollektív engedélyek kiállítása céljából létrehozott szervezet. Az NLA szerint a Meltwater-nek és ügyfeleinek ahhoz, hogy médiafigyelő szolgáltatást nyújtsanak, illetve vegyenek igénybe, engedélyt kellett volna kapniuk a szerzői jogok jogosultjaitól. A Meltwater

⁹ A C-229/09. számú, Hogan Lovells International ügyben hozott ítélet 51. pontja.

¹⁰ Az ítélet magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=153302&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&oc c=first&part=1&cid=148200>

bele is egyezett abba, hogy engedélyt kérjen az internetes adatbázishoz. A PRCA szerint azonban ahhoz, hogy a Meltwater ügyfelei online összefoglalókat kapjanak (azaz pusztán ahhoz, hogy a Meltwater weboldalán megtekinthessék az összefoglalókat), nincsen szükség engedélyre.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv (Infosoc irányelv) 5. cikkének (1) bekezdésében foglalt kivétel hatálya alá tartozik-e az, ha egy végső felhasználó az interneten megtekint egy szerzői jogi oltalom alatt álló művet, anélkül, hogy azt letöltené, kinyomtatná vagy arról más módon másolatot készítené, amennyiben az adott weboldaltól automatikusan időleges másolatok készülnek a képernyőn és a számítógép gyorsító tárában („cache”), amely másolatok készítése nélkülözhetetlen a megfelelő és hatékony internetes böngészéssel járó műszaki eljárások szempontjából. Azaz a szerzői jogok jogosultjának engedélyét be kell-e szerezni ahhoz, hogy weboldalakat oly módon lehessen megtekinteni, hogy közben ezekről a weboldalokról a számítógép képernyőjén és merevlemezének internetes gyorsító tárában másolat készül.

Döntés:

Az Infosoc irányelv 5. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a felhasználó számítógépének képernyőjén készült és a számítógépe merevlemezének gyorsítótárában tárolt azon másolatok, amelyeket egy végső felhasználó egy weboldal megtekintésekor készít, eleget tesznek azoknak a feltételeknek, amelyek szerint ezeknek a másolatoknak időlegeseknek kell lenniük, közbenső vagy járulékos jelleggel kell bírniuk, és valamely műszaki eljárás elválaszthatatlan és lényeges részét kell képezniük, valamint eleget tesznek az ezen irányelv 5. cikkének (5) bekezdésében megállapított feltételeknek, és ezért ezeket a másolatokat a szerzői jogok jogosultjának engedélye nélkül lehet készíteni.

C-435/12. sz. előzetes döntéshozatali ügy – ítélet¹¹ (2014.04.10.)

Tárgy: Többszöröségi jog, kivételek és korlátozások, magáncélú másolat, a másolat eredetijének jogszerű mivolta

A kérdést előterjesztő bíróság: Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia)

Az alapeljárás felei:

Felperesek: ACI Adam BV, és társai

Alperesek: Stichting de ThuisKopie, Stichting Onderhandeligen ThuisKopie vergoeding

Tényállás:

A holland szerzői jogi törvény értelmében a mű többszörösége a mű szerzőjének kizárólagos joga, kivéve, ha arról adathordozóra, nem kereskedelmi célból, magáncélú használatra másolatot készítenek. Az ilyen másolásra tekintettel a másolást végző - illetőleg az adathordozó gyártója vagy importőre – méltányos díjat köteles fizetni a szerző vagy jogutódai részére. Az alapügyben a ThuisKopie a díjak beszedésével és szétosztásával megbízott jogi személy, a SONT a magáncélú másolat után járó díj összegét meghatározó, miniszter által kijelölt alapítvány. Az ügyben kérelmet előterjesztő ACI és társai adathordozók (üres vagy íratlan információhordozók, mint pl. a CD-k és CD-R-ek) importőrei és/vagy gyártói. Az alapügy tárgya annak megállapítása volt, hogy a méltányos díj csak a fenti többszöröségi

¹¹ Az ítélet magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=153059&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=143736>

cselekmények révén elszenvedett hátrány ellentételezésére szolgál és a magáncélú másolat utáni díj összegének meghatározása során figyelmen kívül kell hagyni az illegális forrásból történő másolás révén keletkezett kárt. A Gerechthof első fokon megállapította, hogy a méltányos jogdíj az adott másolási cselekmény révén kikerült felhasználási díj ellentételezésére szolgál és azt a holland szabályozás és az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv (Infosoc irányelv), valamint a Bíróság C-467/08.számú Padawan-ügyben hozott ítélete szerint harmonizált fogalomként használja. Problémaként merült fel ugyanakkor, hogy amennyiben a magáncélú másolatok illegális forrásokból történő készítése nem tartozik sem a holland szerzői jogi törvény, sem pedig a szerzői jogi irányelv vonatkozó cikkeinek hatálya alá, akkor a magáncélú másolat utáni díj összegének meghatározása során e használatot figyelmen kívül kell hagyni. A szerzői jogi irányelv nem tesz különbséget ilyen szempontból a másolandó mű forrása szerint, csak annyiban állapít meg korlátozást, ha az illegális forrásból történő letöltés ellentétes a háromlépcsős teszttel. Bár ez a rendszer illegális feltöltésre ösztönözhet és a jogosultak kárt szenvedhetnek, a közösségi jog hatékony érvényesülését biztosítani köteles tagállami jogalkotónak és bíróságnak úgy kell viszont értelmezni a nemzeti jogot, hogy az irányelv szövegét és célját a lehető legteljesebb mértékig figyelembe veszi, ugyanakkor az általános jogelvekre figyelemmel nem szolgálhat a nemzeti jog contra legem értelmezésének alapjául. A Gerechthof-nak tehát a holland szerzői jogot az irányelvvel összhangban kell értelmeznie - még ha ezáltal az irányelv szóban forgó szabályozását úgy is kell értelmeznie, hogy az abban rögzített kivétel nem vonatkozik az illegális forrásokból történő másolatkészítésre.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Úgy kell-e értelmezni a szerzői jogi irányelv - alkalmasint az 5. cikk (5) bekezdésével összefüggésben értelmezett - 5. cikke (2) bekezdésének b) pontját, hogy az abban említett, szerzői jog alóli kivétel attól függetlenül alkalmazandó az említett követelményeknek megfelelő másolatokra, hogy a többszörözött mű példányai jogszerűen - vagyis a jogosultak szerzői jogainak megsértése nélkül - kerültek-e az érintett természetes személy birtokába, vagy e kivétel csak azokra a másolatokra vonatkozik, amelyek az érintett természetes személy birtokába a szerzői jog megsértése nélkül került példányokról készült másolatokból származnak?

2. a) Ha az első kérdésre a kérdés végén szereplő választ kell adni, eredményezheti-e a szerzői jogi irányelv 5. cikkének (5) bekezdése szerinti háromlépcsős teszt alkalmazása az 5. cikk (2) bekezdése szerinti kivétel hatályának kiterjesztését, vagy a teszt alkalmazása csak a kivétel hatályának korlátozásával járhat?

b) Ha az első kérdésre a kérdés végén szereplő választ kell adni, ellentétes-e a szerzői jogi irányelv 5. cikkével vagy bármely más európai jogi rendelkezéssel az olyan nemzeti jogi rendelkezés, amelynek eredményeként a természetes személy által nem közvetlen vagy közvetett kereskedelmi célból, magánhasználatra készített másolatok tekintetében méltányos díjat kell fizetni függetlenül attól, hogy az érintett másolatok készítése megengedett-e a szerzői jogi irányelv 5. cikkének (2) bekezdése szerint, és anélkül, hogy e rendelkezés korlátozná a jogosult többszörözés megtiltására vonatkozó jogát és kártérítésre való jogosultságát?

A szerzői jogi irányelv 5. cikkének (5) bekezdése szerinti háromlépcsős tesztre tekintettel jelentőséggel bír-e e kérdés megválaszolása szempontjából, hogy a nem megengedett magáncélú másolatok készítésével szembeni fellépésre alkalmas műszaki berendezések (még) nem állnak rendelkezésre?

3. Alkalmazandó-e a jogérvényesítési irányelv a jelenlegihez hasonló olyan jogvitára, amelyben - miután valamely tagállam a szerzői jogi irányelv 5. cikke (2)

bekezdésének b) pontja alapján az e rendelkezésben előírt méltányos díj megfizetésére kötelezte a művek többszörözésére alkalmas és szolgáló adathordozók gyártóit és importőreit, és meghatározta, hogy a méltányos díj az e tagállam által kijelölt, a méltányos díj beszedésével és szétosztásával megbízott szervezetnek fizetendő be - a fizetésre kötelezett személy azt kéri, hogy a nemzeti bíróság bizonyos vitatott, a méltányos díj meghatározása szempontjából jelentőséggel bíró körülményekre tekintettel tegyen megállapításokat az említett szervezet terhére, amely ezzel szemben védekezik?

Döntés:

Az Európai Bíróság kimondta, hogy az uniós jog, különösen az Infosoc irányelv 5. cikke (5) bekezdésével összefüggésben értelmezett (2) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló olyan nemzeti szabályozás, mely nem tesz különbséget azon esetek között, amelyekben a magáncélú többszörözésre jogszerű forrásból, illetve amelyekben jogellenes forrásból került sor.

A szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy az nem alkalmazandó az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló jogvitára, amelyben a méltányos díj megfizetésére kötelezettek azt kérik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság tegyen megállapításokat az e díj beszedésével és a szerzői jog jogosultjai számára történő szétosztásával megbízott szervezet terhére, amely e kérelemmel szemben védekezik.

C-201/13. sz. előzetes döntéshozatali ügy –főtanácsnoki indítvány¹² (2014.05.22.)

Tárgy: többszörözési jog, kivételek, paródia szerzői jogi megítélése

A kérdést előterjesztő bíróság: Hof van Beroep te Brussel

Az alapeljárás felei:

Felperesek: Helena Vandersteen, Christiane Vandersteen, Liliana Vandersteen, Isabelle Vandersteen, Rita Dupont, Amoras II CVOH és WPG Uitgevers België

Alperesek: Johan Deckmyn és a Vrijheidsfonds vzw

Tényállás:

Az alapeljárás felperesei mint szerzői jogi jogosultak a „*Suske en Wiske*” című belga képregényhez fűződő szerzői jogok megsértése miatt indítottak keresetet a *Vlaams Belang* elnevezésű politikai párt és egy azt támogató egyesület egy-egy tagja (alperesek) ellen. Gent városának 2011-es újévi ünnepségén az egyik alperes ugyanis olyan naptárakat (melyekben ő maga felelős szerkesztőként van feltüntetve) osztogatott, amelynek borítóján más elemekkel együtt félreérthetetlenül az említett város akkori polgármesterét fehér tunikába öltözve, belga nemzeti zászlóval a derekán ábrázolta. A felperesek szerint a fedőlapnak a *Suske en Wiske* képregény borítóját jellemző tipikus színe volt, és a rajzának belső felületén kézírásos jelzés szerepelt: „Fré [a rajz szerzője] Vandersteen után szabadon”. A vitatott borítón szereplő rajz később megjelent a párt weboldalán, valamint ugyanezen párt „*De Strop*” című kiadványában is, amelyet Gent környékén terjesztenek. A felperesek a *Suske en Wiske* 1991-ben Vandersteen által készített „*De Wilde Weldoener*” (valamilyen „kényszerítő jótévő”) című füzetének borítójához fűződő szerzői jogok megsértésére hivatkoztak, mivel a terjesztett naptár borítója nagy mértékben megegyezett a szóban forgó képregény említett füzetének

¹² A főtanácsnoki indítvány magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=152656&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&oc=c=first&part=1&cid=148290>

borítójával, eltekintve attól, hogy a vitatott borítólapon a *Suske en Wiske* jötevője egy valós politikai személyé válik át, miközben azok a személyek, akik a képregény képén szereplő jötevő által szétosztott pénzt szedik össze, burkát viselő vagy színes bőrű emberekké válnak. Az ideiglenes intézkedés iránti eljárásban az eljáró bíróság a naptár engedély nélküli terjesztését a szerzői jogok megsértésének minősítette, és az alpereseket a naptár és az átdolgozott fedőlap bármilyen formában történő felhasználásának abbahagyására kötelezte. Az elmarasztalt alperesek a fellebbviteli eljárásban arra hivatkoztak, hogy a vitatott borító egy Fré nevű karikaturista, nem pedig Vandersteen által létrehozott művészeti alkotás, amely a művészeti alkotás paródiának, utáncatnak vagy karikatúrának minősülhet. A felperesek szerint a *Suske* és *Wiske* karakterek, a betűtípus, a cím és a történetek borítójának tipikus színe félreérthetetlenül felismerhető a vitatott borítón, illetve azon a karakterek, amelyek a jötevő által szétosztott pénzt szedik össze, néhol burkát viselnek, máshol színes bőrű emberek tűnnek fel, ezzel hátrányos megkülönböztetést sugalló üzenetet küldenek. Az alperesek azzal védekeztek, hogy a rajz nem Vandersteent vagy a történet figuráit, hanem Gent polgármesterét figurázza ki, és nem felel meg a paródia feltételeinek, amelyek alapján kritikus felhasználási céllal kell rendelkeznie, eredetiségről kell tanúskodnia, humoros célzatúnak kell lennie, valamint az eredeti mű kifigurázásának szándéka kell, hogy vezesse, nem lehet összetéveszthető az eredeti művel, és nem veheti át az eredeti műnek a paródia megvalósításához feltétlenül szükségesnél több formai elemét.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Önálló uniós jogi fogalom-e a "paródia" fogalma?
2. Amennyiben igen, úgy a paródiának meg kell-e felelnie a következő feltételeknek vagy ismérveknek:
 - eredeti sajtószerűségről (eredetiség) kell tanúskodnia, mégpedig úgy, hogy a paródia ésszerűen ne legyen az eredeti mű szerzőjének tulajdonítható,- szórakoztatásra vagy kigúnyolásra kell irányulnia, függetlenül attól, hogy az ennek során adott esetben kinyilvánított kritika az eredeti művet vagy valamely más dolgot vagy személyt érint-e,
 - meg kell jelölni a parodizált mű forrását?
3. Meg kell-e felelnie valamely műnek további feltételeknek vagy ismérveknek is ahhoz, hogy paródiának lehessen tekinteni?

Főtanácsnoki indítvány:

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket illetően a főtanácsnok a következő válasz adását javasolja:

1. Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (Infosoc irányelv) 5. cikke (3) bekezdése k) pontjának értelmében vett „paródia” fogalma önálló uniós jogi fogalom.

2. Az Infosoc irányelv 5. cikke (3) bekezdése k) pontjának értelmében vett „paródia” olyan mű, amely a korábbi mű egyértelműen felismerhető elemeit kigúnyolási szándékkal kellően eredeti elemekkel vegyíti, hogy ésszerűen ne legyen összetéveszthető az eredeti művel.

3. A paródia vitatott fogalmának értelmezésekor a polgári bíróságnak az Európai Unió Alapjogi Chartában rögzített alapvető jogokra kell támaszkodnia, és megfelelő egyensúlyt kell teremteni közöttük azokban az esetekben, ha az ügy körülményei ezt megkívánják.

A kérdést előterjesztő bíróság: Bundesgerichtshof

Az alapeljárás felei:

Alperes: Technische Universität (TU) Darmstadt

Felperes: Eugen Ulmer KG

Tényállás:

Az alperes TU Darmstadt a nyilvánosság számára hozzáférhető könyvtárat működtet, melynek helységeiben elektronikus olvasóhelyeket alakított ki, ahol egyes, a könyvtár állományába tartozó műveket tesz hozzáférhetővé. E művek között 2009 januárja vagy februárja óta megtalálható volt egy, a felperes által kiadott tankönyv is. A TU Darmstadt digitalizálta a könyvet az elektronikus olvasóhelyeken történő hozzáférhetővé tétel érdekében. Az olvasóhelyeken nem lehetett a műből egyidejűleg annál több példányt lehívni, mint ahány példány a könyvtár állományában rendelkezésre állt. Az olvasóhelyek használói a mű egészét vagy részét papírra nyomtathatták, vagy USB-kulcsra menthették, és e formában magukkal vihették azt a könyvtárból. A felperes az általa kiadott tankönyvek elektronikus könyvekként (e-books) történő megvásárlására és felhasználására ajánlatot tett, amelyet azonban a TU Darmstadt nem fogadott el. A felek között vitatott továbbá, hogy az alapeljárás alperese megkapta-e már a felperes ajánlatát a szóban forgó tankönyv digitalizálásakor. A frankfurti területi bíróság ítéletében első fokon megállapította, hogy a jogosultnak és az intézménynek előzetesen kellett volna megállapodást kötnie a mű digitális felhasználásáról, valamint megtiltotta a TU Darmstadt könyvtár használói számára annak lehetővé tételét, hogy a könyvtár elektronikus olvasóhelyein e művet kinyomtaszák és/vagy USB-kulcsra tárolják és/vagy e többszörözött példányokat a könyvtár termeiből magukkal vigyék. A TU Darmstadt felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Bundesgerichtshof-hoz, amely az eljárást az alábbi előzetes kérdésekben való döntéshozatalig felfüggesztette.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (Infosoc irányelv) 5. cikke (3) bekezdésének n) pontja értelmében vett adásvételi vagy felhasználási feltételek állnak-e fenn akkor, ha a jogosult az említett rendelkezés szerinti intézményeknek a mű felhasználására vonatkozó felhasználási szerződések megkötését ajánlja fel méltányos feltételek mellett?

2. Lehetővé teszi-e az Infosoc irányelv 5. cikke (3) bekezdésének n) pontja a tagállamok számára, hogy az intézményeknek jogot biztosítsanak a gyűjteményeikben szereplő művek digitalizálására, ha ez szükséges e művek terminálokon történő hozzáférhetővé tételéhez?

3. Lehetnek-e annyira tág hatályúak a tagállamok által az Infosoc irányelv 5. cikke (3) bekezdésének n) pontja alapján szabályozott jogok, hogy a terminálok használói a terminálokon hozzáférhetővé tett műveket papírra nyomtathassák, vagy USB-kulcsra menthessék?

¹³ A főtanácsnoki indítvány magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=153306&pageIndex=0&doclang=hu&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=248543>

Főtanácsnoki indítvány:

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket illetően a főtanácsnok a következő válasz adását javasolja:

1) Az Infosoc irányelv 5. cikke (3) bekezdésének n) pontját úgy kell értelmezni, hogy nem állnak fenn adásvételi vagy felhasználási feltételek akkor, ha a jogosult az említett rendelkezés szerinti intézményeknek a mű felhasználására vonatkozó felhasználási szerződések megkötését ajánlja fel méltányos feltételek mellett.

2) Az Infosoc irányelv 5. cikke (2) bekezdése c) pontjának fényében értelmezett 5. cikke (3) bekezdésének n) pontja nem zárja ki, hogy a tagállamok az intézményeknek jogot biztosítsanak a gyűjteményeikben szereplő művek digitalizálására, ha ez szükséges e műveknek az e célra kijelölt terminálokban a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételéhez.

3) A tagállamok által az Infosoc irányelv 5. cikke (3) bekezdésének n) pontja alapján szabályozott jogok nem teszik lehetővé, hogy a terminálok használói a terminálokban hozzáférhetővé tett műveket papírra nyomtathassák vagy USB-kulcsra menthessék.

C-463/12. sz. előzetes döntéshozatali ügy – főtanácsnoki indítvány¹⁴ (2014.06.18.)

Tárgy: Kizárólagos többszörözési jog, magáncélú másolatra vonatkozó kivétel

A kérdést előterjesztő bíróság: Østre Landstret/Dánia

Az alapeljárás felei:

Felperesek: Copydan Båndkopi

Alperes: Nokia Danmark A/S

Tényállás:

Az ügy alperese, a Nokia Danmark A/S (a továbbiakban: Nokia) 2004 óta telefonokba illeszthető memóriakártyákat importál Dániába mobiltelefonokban való használat céljából. A mobiltelefonokat és a memóriakártyákat kiskereskedőknek és vállalkozóknak értékesíti tovább. A memóriakártyákra különböző forrásokból (pl. online boltokból) származó zene, filmek és egyéb szerzői jogi védelem alá tartozó tartalmakat is rögzíteni lehet. Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv (Infosoc irányelv) szerint főszabályként a jogosult rendelkezik kizárólagos joggal a szerzői jogi védelem alatt álló anyagok többszörözésére, ugyanakkor a tagállamok engedélyezhetik a magáncélú többszörözés bizonyos fajtáit, a jogosultak számára kifizetett méltányos díjazás ellenében.

Az ügy felperese közigazgatási szervezet, amely a dán kulturális minisztérium felhatalmazása alapján a hang- és vizuális művek jogosultjait képviseli, amelynek keretében beszedi, kezeli és felosztja a jogdíjakat. A felperes keresetet nyújtott be abból a célból, hogy a dán bíróság visszamenőlegesen kötelezze a Nokiát bizonyos összeg megfizetésére az általa importált és Dániában értékesített mobiltelefonban található kártyák után arra való hivatkozással, hogy a dán szerzői jogi törvényben meghatározott üres kazetta jogdíj vagy magáncélú másolásra vonatkozó szabályozás kiterjed mobiltelefonban található memóriakártyákra is.

A Nokia arra hivatkozással vitatja a kereset tartalmát, hogy a díjazási rendszer hatálya alá tartozó magáncélú többszörözés a memóriakártyák esetében olyan kis mértékű, hogy a mobiltelefonokban használt memóriakártyák után nem követelhető díjazás. Tekintettel arra, hogy nem kell díjazást fizetni, amennyiben a többszörözés a dán szerzői jogi törvény, vagy a

¹⁴ A főtanácsnoki indítvány magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=153781&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&oc=c=first&part=1&cid=144339>

szerzői jogi irányelv alapján nem jogszerű, vagy amennyiben az adott felhasználásra (pl. letöltésre vagy többszörözésre) engedélyt adtak – a fentiek értékeléséhez csak az olyan magáncélú másolatokat lehet figyelembe venni, amelyekre a jogosultak nem adtak engedélyt. Ide pedig a Nokia szerint csak olyan művek tartoznak, amelyek eredeti forrása a felhasználó olyan saját DVD-lejátszója, CD-lejátszója, mp3-lejátszója, számítógépe stb., amelyen nem alkalmaztak hatásos műszaki intézkedést.

A felek megállapodtak továbbá abban, hogy a művek mobiltelefonokra és memóriakártyákra irányuló jogszerű többszörözése mértékének megállapítása érdekében piackutatást végeznek, amelynek keretében 1033 válaszadóval készítettek interjút. A piackutatás eredménye tükrében kiderült, hogy amennyiben egy felhasználó szerzői jogi védelem alatt álló anyagot tárol egy olyan mobiltelefonon, amely belső memóriával és memóriakártyával is rendelkezik, akkor a védelem alatt álló tartalom tárolása rendszerint a memóriakártyán történik, amennyiben a felhasználó nem változtatta meg a telefon beállításait.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Összeegyeztethető az Infosoc irányelvvel az olyan tagállami jogszabály, amely díjazást biztosít a jogosultak számára a következő források után végzett többszörözés után:

- a) olyan fájlok, amelyeknél a szóban forgó felhasználást a jogosultak engedélyezték, és azért a fogyasztó fizet (például az online boltokból származó engedélyezett tartalmak);
- b) olyan fájlok, amelyeknél a szóban forgó felhasználást a jogosultak engedélyezték, és azért a fogyasztó nem fizet (például a reklámakciókkal összefüggő engedélyezett tartalmak);
- c) a felhasználó saját DVD-lejátszója, CD-lejátszója, mp3-lejátszója, számítógépe stb., amelyen nem alkalmaztak hatásos műszaki intézkedést;
- d) a felhasználó saját DVD-lejátszója, CD-lejátszója, mp3-lejátszója, számítógépe stb., amelyen alkalmaztak hatásos műszaki intézkedést;
- e) harmadik személy DVD-lejátszója, CD-lejátszója, mp3-lejátszója, számítógépe stb.;
- f) az internetről vagy más forrásból jogellenesen többszörözött művek;
- g) más módon jogszerűen többszörözött fájlok, például az internetről (jogszerű forrásokból, amelyeknél nem adtak engedélyt)?

2. Hogyan kell figyelembe venni a hatásos műszaki intézkedéseket (lásd az irányelv 6. cikkét) a jogosultak díjazására vonatkozó tagállami jogszabályokban (lásd az irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontját)?

3. A magáncélú másolás díjazásának (lásd az irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontját) számításánál mi képez az irányelv (35) preambulum bekezdésében hivatkozottaknak megfelelően "olyan helyzetek[et], amikor a jogosultat ért hátrány csak minimális lenne", azzal az eredménnyel, hogy nem lenne összeegyeztethető az irányelvvel az olyan tagállami jogszabály, amely díjazást ír elő a jogosultak számára az ilyen magáncélú másolás után (lásd ezzel összefüggésben a fenti 2. részben hivatkozott felmérést)?

4. a) Ha feltesszük, hogy a mobiltelefonokban található memóriakártyák elsődleges vagy legfontosabb célja nem a magáncélú másolás, összeegyeztethető az irányelvvel az olyan tagállami jogszabály, amely díjazást ír elő a jogosultak számára a mobiltelefonokban található memóriakártyákra másolás után?

b) Ha feltesszük, hogy a mobiltelefonokban található memóriakártyáknak a magáncélú másolás csak az egyik elsődleges vagy legfontosabb célja, összeegyeztethető az irányelvvel az olyan tagállami jogszabály, amely díjazást ír elő a jogosultak számára a mobiltelefonokban található memóriakártyákra másolás után?

5. Összeegyeztethető az irányelv (31) preambulum bekezdésében szereplő "megfelelő egyensúly" fogalmával, és a "méltányos díjazás" (lásd az irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontját) fogalmának egységes értelmezésével – amelynek a "káron" kell alapulnia — az olyan tagállami jogszabály, amely alapján díjazást szednek be a memóriakártyák után, ugyanakkor nem szednek be díjazást az olyan belső memóriák után, mint az mp3 lejátszók vagy az iPodok, amelyeket magáncélú másolásra terveztek, és elsődlegesen arra is használnak?

6. a) Kizár az irányelv olyan tagállami szabályozást, amely szerint a magáncélú másolás utáni díjazást olyan gyártótól és/vagy importőrtől is be kell szedni, amely üzleti és magánfogyasztók számára egyaránt értékesítő üzleti vállalkozások részére is árul memóriakártyákat, anélkül, hogy e gyártónak és/vagy importőrnek tudomása lenne arról, hogy a memóriakártyákat üzleti vagy magánfogyasztóknak értékesítették?

b) A 6. a) kérdésre adandó válasza kihat, amennyiben egy tagállami jogszabály rendelkezései biztosítják, hogy a gyártóknak, importőröknek és/vagy forgalmazóknak ne kelljen díjazást fizetniük a szakmai célra használt memóriakártyák után; ha pedig mégis fizettek a szakmai célokra használt memóriakártyák után is díjazást, úgy a gyártók, importőrök és/vagy forgalmazók kérhetik az e memóriakártyák után fizetett díjazás visszatérítését, ameddig azokat nem magáncélra használják; illetőleg a gyártók, importőrök és/vagy forgalmazók díjazás megfizetése nélkül értékesíthetik a memóriakártyákat a díjazási rendszert működtető szervezetnél nyilvántartott más vállalkozásoknak?

c) A 6. a) és 6. b) kérdésre adandó válasza kihat,

1. ha egy tagállami jogszabályban olyan rendelkezések vannak, amelyek biztosítják, hogy a gyártóknak, importőröknek és/vagy forgalmazóknak ne kelljen díjazást fizetniük a szakmai célra használt memóriakártyák után, azonban a "szakmai cél" fogalmát úgy értelmezik, hogy az csak a Copydan által jóváhagyott vállalkozások tekintetében biztosít levonási jogot, és díjazást kell fizetni a Copydan által jóvá nem hagyott egyéb üzleti fogyasztók által szakmai célra használt memóriakártyák után;

2. ha egy tagállami jogszabályban olyan rendelkezések vannak, amelyek biztosítják, hogy a gyártóknak, importőröknek és/vagy forgalmazóknak — ha a díjazást (elméletileg) ténylegesen megfizették — visszatérítik a szakmai célokra használt memóriakártyák után fizetett díjazást, azonban a) gyakorlatban csak a memóriakártya vásárlója kaphatja meg a díjazást és b) a memóriakártya vásárlójának visszatérítési igényt kell benyújtania a Copydanhoz;

3. ha egy tagállami jogszabályban olyan rendelkezések vannak, amelyek biztosítják, hogy a gyártók, importőrök és/vagy forgalmazók díjazás megfizetése nélkül értékesíthetik a memóriakártyákat a díjazási rendszert működtető szervezetnél nyilvántartott más vállalkozásoknak, azonban a) a Copydan az a szervezet, amely működteti a díjazási rendszert, és b) a nyilvántartásba vett vállalkozásoknak nincs tudomása arról, hogy a memóriakártyákat üzleti vagy magánfogyasztóknak értékesítették-e?

Főtanácsnoki indítvány:

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket illetően a főtanácsnok a következő válasz adását javasolja:

1) Az Infosoc irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal főszabály szerint nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely előírja a méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj mobiltelefonokban használt memóriakártyák tekintetében történő beszedését, amennyiben megvalósul a védelem alatt álló teljesítmények jogosultjai és felhasználói különböző csoportjai között fenntartandó megfelelő egyensúly, és ennél fogva e díjszedés és az említett kártyák magáncélú

többszörözésre történő vélelmezett használata között összefüggés áll fenn, mivel az említett kártyák elsődleges vagy legfontosabb céljának e tekintetben nincs hatása.

Mindazonáltal az Infosoc irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely előírja a méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj beszedését a többszörözésre alkalmas olyan eltávolítható adathordozók tekintetében, mint amilyenek a mobiltelefonokban használt memóriakártyák, kizárja azonban e díj beszedését a kifejezetten magáncélú többszörözésre tervezett és elsősorban arra használt készülékekbe vagy berendezésekbe beépített eltávolíthatatlan adathordozók esetében, anélkül, hogy e kizárás objektíve indokolt lenne.

A kérdést előterjesztő bíróság feladata e kizárás esetleges objektív indokainak értékelése, és azokból a következtetések levonása.

2) Az Infosoc irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely előírja az 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában szabályozott méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj beszedését valamely jogellenes forrás felhasználásával megvalósított többszörözések, valamint a jogosultak által kifejezetten engedélyezett magáncélú többszörözések tekintetében, amelyekért e jogcímen díjat vagy bármilyen más egyenértékű méltányos díjazást fizettek meg.

3) Az Infosoc irányelvet úgy kell értelmezni, hogy sem a védelem alatt álló művekről készült fájlokat védő hatáson műszaki intézkedések használata, sem e használat hiánya nincs hatással az ezen irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában szabályozott méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj beszedésére.

4) Az Infosoc irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely előírja a méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj beszedését az olyan magáncélú többszörözések tekintetében, amelyek a jogosultaknak csak minimális hátrányt okoznak.

5) Az Infosoc irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal főszabály szerint nem ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely előírja a méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díjnak a többszörözésre alkalmas adathordozók tekintetében történő, ezen adathordozók gyártóitól és importőreitől való beszedését, amennyiben az említett gyártók és importőrök ténylegesen átháríthatják e díjat az említett adathordozókat magáncélú másolás céljára megszerző felhasználókra, vagy részükre visszatéríthető a díj, ha az említett adathordozókat a magáncélú másolás céljaitól nyilvánvalóan eltérő célokra szerzik meg.

VÉDJEJYJOGRA VONATKOZÓ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALI ÜGYEK

C-360/12. sz. előzetes döntéshozatali ügy – ítélet¹⁵

A kérdést előterjesztő bíróság: Bundesgerichtshof (Németország)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Coty Prestige Lancaster Group GmbH

Alperes: First Note Perfumes N.V.

Tényállás:

A Zino Davidoff S.A. jogosultja az illatszerek vonatkozásában lajstromozott alábbi térbeli közösségi védjegyeknek.

¹⁵ Az ítélet magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=153309&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&oc c=first&part=1&cid=231969>

A felperes illatszereket és kozmetikai termékeket gyárt és forgalmaz. A közösségi védjegyet mintázó, színes és felirattal ellátott üvegcsében a „Davidoff Cool Water Woman” elnevezésű női illatszert hozza forgalomba.

Az alperes, egy belgiumi székhellyel rendelkező társaság, illatszert nagykereskedelemmel foglalkozik. Termékkínálatába tartozik az általa „Blue Safe for Women” megjelölés alatt kínált női illatszert is. 2007 januárjában az alperes az illatszert a németországi székhellyel rendelkező Stefan P. részére értékesítette.

A felperes az illatszertnek a kereseti kérelemben ábrázolt illatszertes üvegcsében történő, alperes általi forgalmazását védjegybitorlásnak, jogellenes összehasonlító reklámnak és tisztességtelen utánzásnak tartotta. Azt állította, hogy a védjegyjogosult (Zino Davidoff S.A.) felhatalmazta a közösségi védjegyből fakadó igények érvényesítésére. Az alperes tudott arról, hogy Stefan P. a Belgiumban beszerzett illatszert Németországban tovább kívánja értékesíteni.

A tartományi bíróság elutasította a keresetet, a felperes jogorvoslati kérelemmel élt a döntéssel szemben.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Úgy kell-e értelmezni a 40/94/EK rendelet¹⁶ 93. cikkének (5) bekezdését¹⁷, hogy a 40/94/EK rendelet 93. cikkének (5) bekezdése értelmében vett **bitorlást követtek el valamely tagállamban (A tagállamban), ha egy valamely más tagállamban (B tagállamban) elkövetett cselekmény az elsőként említett tagállamban (A tagállamban) elkövetett jogsértésben való részességet valósít meg?**

2. Úgy kell-e értelmezni a 44/2001/EK rendelet¹⁸ 5. cikkének 3. pontját¹⁹, hogy a **káresemény valamely tagállamban (A tagállamban) következett be**, ha az ügy tárgyát vagy az igények alapját képező jogellenes károkozásra valamely más tagállamban (B tagállamban) került sor és az az elsőként említett tagállamban (A tagállamban) történt jogellenes károkozásban (főcselekmény) való részességet valósít meg?

Döntés:

1. A 40/94 rendeletnek mind a keletkezése, mind a kontextusa azt erősíti meg, hogy az uniós jogalkotónak az volt a szándéka, hogy eltérjen a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontja szerinti joghatósági szabálytól, figyelembe véve különösen azt, hogy az utóbbi joghatósági szabály elégtelen a közösségi védjegy megsértésével összefüggő sajátos problémák megválaszolására. A 40/94 rendelet 93. cikke (5) bekezdése szerinti joghatóság tehát csak

¹⁶ A közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/1994/EK tanácsi rendelet

¹⁷ A 92. cikkben (joghatóság bitorlással és érvényességgel összefüggő ügyekben) említett keresetek és igények tárgyában az eljárás – a nemleges megállapításra irányuló perek kivételével – annak a tagállamnak a bírósága előtt is megindítható, ahol a bitorlást elkövették, illetve megkísérelték, illetve ahol a 9. cikk (3) bekezdésének második mondata szerinti cselekményt elkövették. [93. cikk (5) bekezdés]

¹⁸ A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet

¹⁹ Valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállamban perelhető jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyekben annak a helynek a bírósága előtt, ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet. (5. cikk 3. pont)

azon tagállam közösségi védjegy bíróságai tekintetében állapítható meg, amely területén az alperes az állítólagos jogellenes cselekményt elkövette. Mindezekre tekintettel a „tagállam[...], ahol a bitorlást elkövették” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy a hamisított terméknek valamely állam területén történő értékesítése és szállítása, és ezt követően a vevő által egy másik tagállam területére történő továbbértékesítése esetén a 40/94 rendelet 93. cikkének (5) bekezdése **nem teszi lehetővé az azon eredeti eladóval szembeni kereset elbírálására vonatkozó joghatóság megállapítását, aki a cselekményét nem az eljáró bíróság tagállamában követte el.**

2. A 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontját úgy kell értelmezni, hogy a közösségi védjegyoltalom alatt álló megjelöléssel kapcsolatos – az eljáró bíróság tagállamában a tisztességtelen verseny elleni küzdelemről szóló törvényében tiltott – jogellenes összehasonlító reklámra vagy tisztességtelen utánzásra vonatkozó állítás esetén ez a rendelkezés nem teszi lehetővé az e törvény megsértéséből eredő kárt okozó esemény helye alapján az említett tagállam bírósága joghatóságának megállapítását, mivel ebben a tagállamban nem követett el cselekményt a feltételezett elkövetők közül az a személy, akit e bíróság előtt perelnek. Ebben az esetben azonban az említett rendelkezés, a kár bekövetkezésének helye alapján, lehetővé teszi a bírósági joghatóság megállapítását a valamely más tagállamban letelepedett személlyel szemben benyújtott – az említett nemzeti törvényen alapuló felelősség megállapítása iránti – kereset elbírálására, akiről azt állítják, hogy ebben a tagállamban olyan cselekményt követett el, amely az eljáró bíróság illetékességi területén kárt okozott vagy kárt okozhat.

C-217/13. és C-218/13. sz. előzetes döntéshozatali ügyek – ítélet²⁰

A kérdést előterjesztő bíróság: Bundespatentgericht (Németország)

Az alapeljárás felei:

Törlés iránti kérelmek benyújtói és fellebbezők: Oberbank AG [C-217/13. sz. ügyben],
Banco Santander SA, Santander Consumer Bank AG [C-218/13. sz. ügyben]

Védjegyjogosult és ellenérdekű fél a fellebbezési eljárásban: Deutscher Sparkassen- und Giroverband e. V.

Tényállás:

A védjegyjogosult 2002. február 7-én a piros (HKS 13) kontúr nélküli színvédjegyet (302 11 120. sz.) jelentette be együttes védjegyként több áru és szolgáltatás vonatkozásában.

A Deutsche Patent- und Markenamt (német szabadalmi és védjegy hivatal, a továbbiakban DPMA) 2003. szeptember 4-i határozatával elutasította a bejelentést, ami ellen a védjegyjogosult panaszt nyújtott be. Bemutatta a 2005. év végén elvégzett közvélemény-kutatás eredményét, ami azt támasztotta alá, hogy a megjelölés 67,9 %-ban elfogadottá vált az érintett fogyasztók körében, továbbá korlátozta az árujegyzéket a 36. osztályba tartozó egyes szolgáltatásokra. A DPMA 2007. július 11-én lajstromozta a védjegyet.

²⁰ Az ítélet magyarul a következő oldalon érhetőek el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=153812&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&oc c=first&part=1&cid=391429>

A törlés iránti kérelmek benyújtói arra hivatkoztak kérelmeikben, hogy a piros szín a szolgáltatások területén nem rendelkezik megkülönböztető képességgel, továbbá a védjegy használat révén sem szerezte meg a megkülönböztető képességet.

A védjegyjogosult vitatta a törlés iránti kérelmeket. Úgy vélte, hogy az ítélkezési gyakorlat régóta elismeri a kontúr nélküli színvédjegyek azon képességét, hogy szolgáltatások vonatkozásában védjegyoltalom tárgyai legyenek. Szerinte a piros (HKS 13) szín a retail-banking területén megkülönböztető képességgel rendelkezik. A védjegy ezenkívül a használat révén megszerezte a megkülönböztető képességet; ezt megfelelően bizonyították.

A DPMA 2009. június 16-i határozatával elutasította a törlés iránti kérelmeket. Úgy vélte, hogy a megtámadott védjegy önmagában rejlő megkülönböztető képességgel ugyan nem rendelkezik, az érintett fogyasztók körében való elfogadottság azonban bizonyítást nyert, így használat révén megkülönböztető képességre tett szert.

A Bundespatentgericht a fellebbezési eljárás során megállapította ugyan, hogy a megkülönböztető képesség fennállása a nemzeti jog alapján közvélemény-kutatás útján tisztázható, azonban érdemben nem létezik állandó ítélkezési gyakorlat azon kérdés vonatkozásában, hogy milyen mértékű elfogadottságnak kell fennállnia ahhoz, hogy egy kontúr nélküli színvédjegy megkülönböztető képességgel rendelkező színvédjegynek legyen tekinthető.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Ellentétes-e a 2008/95/EK irányelv²¹ 3. cikke (1)²² és (3)²³ bekezdésével a nemzeti jog olyan értelmezése, amely szerint egy **olyan absztrakt színvédjegy** (a jelen esetben a piros HKS 13) esetében, amelyet **pénzügyi szolgáltatások tekintetében igényelnek, a közvélemény-kutatásnak legalább 70% mértékű felismerést kell mutatnia ahhoz, hogy feltételezni lehessen, hogy a védjegy a megjelölés használata révén megkülönböztető képességre tett szert?**

2. Úgy kell-e értelmezni az irányelv 3. cikke (3) bekezdésének első mondatát, hogy **akkor is a védjegy bejelentésének időpontját – nem pedig a lajstromozás időpontját – kell alapul venni, ha a védjegyjogosult a védjegy törlése iránti kérelemmel szembeni védekezés keretében arra hivatkozik, hogy a védjegy a bejelentés bejelentési napját**

²¹ A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv

²² A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, illetve a védjegy törlésének van helye, ha a megjelölés

a) nem képezheti védjegy részét;

b) nem alkalmas a megkülönböztetésre;

c) kizárólag olyan jelekből vagy adatokból áll, amelyeket a forgalomban az áru vagy a szolgáltatás fajtája, minősége, mennyisége, rendeltetése, értéke, földrajzi származása, előállítási vagy teljesítési ideje, illetve egyéb jellemzője feltüntetésére használhatnak;

d) kizárólag olyan jelekből vagy adatokból áll, amelyeket az általános nyelvhasználatban, illetve a tisztességes üzleti gyakorlatban állandóan és szokásosan alkalmaznak;

e) kizárólag olyan formából áll, amely

i. az áru jellegéből következik; vagy

ii. a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges; vagy

iii. az árunak jelentős értéket kölcsönöz;

f) a közrendbe vagy a közérkölcsebe ütközik;

g) alkalmas a fogyasztók megtévesztésére különösen az áru, illetve a szolgáltatás fajtája, minősége vagy földrajzi származása tekintetében;

h) lajstromozásához az illetékes szerv nem járult hozzá, és az ipari tulajdon oltalmára létesült Párizsi Egyezmény (a továbbiakban: Párizsi Egyezmény) 6b. cikke alapján nem részesülhet védjegyoltalomban, illetve törlésének lenne helye. [3. cikk (1) bekezdés]

²³ Az (1) bekezdés b), c) és d) pontjai alapján a megjelölés nincs kizárva a védjegyoltalomból, illetve a védjegy nem törölhető, ha a megjelölés használata révén a bejelentés bejelentési napját megelőzően megszerezte a megkülönböztető képességet. Ezen túlmenően bármelyik tagállam előírhatja, hogy ezt a szabályt akkor is alkalmazni kell, ha a megjelölés a megkülönböztető képességet a bejelentés bejelentési napját vagy a lajstromozás napját követően szerezte meg. [3. cikk (3) bekezdés]

követő három év elteltével, de még a lajstromozás napját megelőzően a megjelölés használata révén megkülönböztethető képességre tett szert?

3. Amennyiben a fent említett feltételek mellett is a bejelentés időpontját kell alapul venni:

Már akkor is törölni kell-e a védjegyet, ha tisztázatlan és már nem tisztázható, hogy a védjegy a megjelölés használata révén a bejelentés időpontjában megkülönböztethető képességre tett szert? Vagy a törlés iránti kérelem megkívánja e kérelem benyújtójától, hogy bizonyítsa, hogy a védjegy a használata révén nem tett szert a bejelentés időpontjában a megkülönböztető képességre?

Döntés:

1. Ami azt a kérdést illeti, hogy milyen módon kell meghatározni, hogy valamely védjegy a használata révén megkülönböztető képességre tett szert, az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a védjegylajstromozás terén illetékes hatóságnak konkrét vizsgálatot kell lefolytatnia, és értékelnie kell azon bizonyítékokat, amelyek alátámaszthatják, hogy a védjegy alkalmassá vált az érintett áru vagy szolgáltatás adott vállalkozástól származóként történő azonosítására. Ezen bizonyítékoknak ezen felül alá kell támasztaniuk a védjegy védjegyként történő használatát, azaz azt, hogy az érintett fogyasztók ekképpen azonosítják. Nem ellentétes az uniós joggal, ha az illetékes hatóság, amennyiben különös nehézségei támadnának a védjegy használat révén megszerzett megkülönböztető képességének értékelésakor, a nemzeti jogában meghatározott feltételek szerint figyelembe vesz ítéletének meghozatalakor egy közvélemény-kutatási eredményt. Ebben az esetben az illetékes hatóság jogosult meghatározni a fogyasztók azon százalékos arányát, amely kellően relevánsnak minősül. Ugyanakkor azon körülményeket, amelyek keretében a használat révén megszerzett megkülönböztető képesség feltételét teljesültnek kell vélni, nem lehet olyan kizárólag általános és elvonatkoztatott tények alapján megállapítani, mint a meghatározott százalékos arány.

A Bíróság rámutatott továbbá arra, hogy sem a 2008/95 irányelv 2. cikke, sem a 3. cikk (1) bekezdésének b) pontja nem tesz különbséget a védjegyek egyes típusai között. A kontúr nélküli, az alapügyben szereplőhöz hasonló színvédjegyek megkülönböztető képességének értékelési szempontjai, beleértve a használat révén megszerzett megkülönböztető képességet, tehát megegyeznek a többi védjegy típus esetén alkalmazandókkal. Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy **általánosan nem határozható meg** – például az érintett fogyasztók tekintetében a védjegy ismertségi fokára vonatkozó meghatározott százalékos arányokból kiindulva –, **hogy használata révén egy védjegy mikor tett szert megkülönböztető képességre. Egy közvélemény-kutatási eredmény része lehet azon elemeknek, amelyeket értékelnek annak során, hogy egy védjegy használata révén megkülönböztető képességre tett szert, egy ilyen közvélemény-kutatás eredménye azonban nem lehet önmagában meghatározó elem annak megállapításakor, hogy a használat révén fennáll-e a megkülönböztető képesség.**

A Bíróság álláspontja szerint tehát a 2008/95 irányelv 3. cikkének (1) és (3) bekezdésével ellentétes a nemzeti jog olyan értelmezése, amely szerint azon eljárásokban, amelyek azzal kapcsolatosak, hogy valamely kontúr nélküli színvédjegy a használata révén megkülönböztető képességre tett szert, minden esetben a közvélemény-kutatásnak legalább 70% mértékű felismerést kell mutatnia.

2. **Amikor egy tagállam nem élt azzal a lehetőséggel, hogy előírta volna, hogy a megjelölés a megkülönböztető képességét a bejelentés bejelentési napját vagy a lajstromozás napját követően is megszerezheti,** egy önmagában megkülönböztető képességgel nem rendelkező védjegy törlési eljárásában – a védjegy használata révén megszerzett megkülönböztető képességének értékelésekor – **azt kell megvizsgálni, hogy a**

védjegy a megkülönböztető képességre a védjegybejelentés időpontját megelőzően tett-e szert. E tekintetben nem bír relevanciával, hogy a vitatott védjegy jogosultja előadja, hogy a védjegy a használata révén megkülönböztető képességre tett szert a védjegybejelentést követően, de a lajstromozást megelőzően.

3. Amikor egy tagállam nem élt a lehetőséggel, hogy előírta volna, hogy a megjelölés a megkülönböztető képességét a bejelentés bejelentési napját vagy a lajstromozás napját követően is megszerezheti, egy törlési eljárásban a vitatott **védjegy törölhető, ha önmagában rejlő megkülönböztető képességgel nem rendelkezik, és a jogosult nem tudja bizonyítani, hogy e védjegy a lajstromozást megelőzően a használata révén megkülönböztető képességre tett szert.**

C-125/14. sz. előzetes döntéshozatali ügy – kérelem²⁴

A kérdést előterjesztő bíróság: Fővárosi Törvényszék

Az alapeljárás felei:

Kérelmező: Iron & Smith Kft.

Ellenérdekű fél: Unilever NV

Tényállás:

Kérelmező a „Be impulsive” megjelölés védjegykénti lajstromozását kérte a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalától (a továbbiakban: Hivatal). A védjegybejelentéssel szemben korábbi nemzetközi és közösségi védjegyekre alapított felszólalást nyújtottak be. Az ellenérdekű fél a védjegybejelentés elutasítását a Vt. 4. §-a (1) bekezdésének b) és c) pontjai alapján kérte. Utóbbi viszonylagos kizáró okkal összefüggésben a korábbi „Impulse” védjegyei jó hírnevének alátámasztására bizonyítást terjesztett elő. A Hivatal a benyújtott iratok alapján megállapította, hogy az ellenérdekű fél a védjeggyel ellátott termékeit az Egyesült Királyság és Olaszország területén nagy volumenben értékesítette, népszerűsítette, ezért a közösségi védjegy jó hírnevét az Európai Unió jelentős része tekintetében igazoltnak találta. Az ügy körülményeire tekintettel a Hivatal megállapította, hogy fennáll a veszélye annak, hogy a bejelentett megjelölés – árujegyzékbe tartozó áruk tekintetében történő alapos ok nélküli – használata az ellenérdekű fél közösségi védjegyének jó hírnevét, megkülönböztető képességét tisztességtelenül kihasználja. A megjelölés ugyanis felidézheti a megfelelően tájékozott fogyasztók képzetében az ellenérdekű fél védjegyét, így ennek révén juttatná a kérelmezőt piaci előnyhöz. A Hivatal egyebekben a Vt. 4. §-a (1) bekezdésének b) pontjára való hivatkozást is megalapozottnak találta.

A védjegybejelentést elutasító határozattal szemben a kérelmező megváltoztatási kérelmet terjesztett elő, amelynek részletes indokolásában főképpen azt kifogásolta, hogy a Hivatal az ellenérdekű fél áruai Egyesült Királyságban fennálló 5%-os és Olaszország területén megszerzett 0,2%-os piaci részesedése alapján a közösségi védjegy jó hírnevét bizonyítottnak találta. Az Európai Bíróság C-301/07. számú *PAGO*- és C-149/11. számú *ONEL*-ügyekben előzetes döntéshozatali eljárásokban született ítéleteire hivatkozással vitatta továbbá, hogy a jó hírnév a két tagállamban megvalósult használat alapján az Unió jelentős része vonatkozásában igazoltnak tekinthető.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. A **közösségi védjegy jóhírnevének igazolásához** 2008/95/EK irányelv 4. cikke (3) bekezdésének²⁵ értelmében **elegendő lehet-e az egy tagállamban fennálló jóhírnév**

²⁴ A kérelem magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=151961&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&oc c=first&part=1&cid=315699>

abban az esetben is, ha az annak alapján benyújtott felszólalással érintett nemzeti védjegybejelentést az adott tagállamtól eltérő országban tették?

2. A közösségi védjegy jóhírnevének vizsgálata során alkalmazott területi kritériumok körében alkalmazhatók-e a közösségi védjegy tényleges használata tekintetében az EU Bírósága által rögzített elvek?

3. Ha a korábbi közösségi védjegy jogosultja a nemzeti bejelentéssel érintett tagállamon kívüli – az Európai Unió területének jelentős részét lefedő – országokban igazolja a közösségi védjegy jóhírnevét, **meg lehet-e ettől függetlenül követelni, hogy az érintett tagállam tekintetében is sikeres bizonyítást terjesszen elő?**

4. Ha az előző kérdésre a válasz nemleges, a belső piac sajátosságait is szem előtt tartva, adódhat-e olyan eset, amikor az Európai Unió jelentős részén intenzíven használt védjegy a releváns nemzeti fogyasztói körben ismeretlennek minősül, és ezáltal nem teljesül az irányelv 4. cikke (3) bekezdésében foglalt lajstromozást gátló ok fennállásához szükséges másik előfeltétel, azaz nem áll fenn a jóhírnév, illetve a megkülönböztető képesség sérelmének vagy tisztességtelen kihasználásának a veszélye; és ha igen, akkor milyen körülményeket kell igazolnia a közösségi védjegy jogosultjának ahhoz, hogy az említett előfeltétel teljesüljön?

C-147/14. sz. előzetes döntéshozatali ügy – kérelem²⁶

A kérdést előterjesztő bíróság: Hof van beroep te Brussel (Belgium)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Loutfi Management Propriété intellectuelle SARL

Alperes: AMJ Meatproducts NV, Halasupply NV

Tényállás:

A Loutfi az alábbi közösségi védjegyek jogosultja, melyeket – többek között – húsáruk megkülönböztetésére használ.

A Meatproducts húsárukat gyárt és forgalmaz. 2012. február 10-én a következő Benelux védjegyet lajstromozták javára.

A Loutfi véleménye szerint az EL BAINA megjelölés sérti a közösségi védjegyekből eredő jogait. Az eljáró hatóság álláspontja szerint az arra vonatkozó vizsgálat eredménye, hogy fennáll-e a hasonlóság az érintett védjegyek között, és így az összetévesztés veszélye –

²⁵ A megjelölés akkor sem részesülhet védjegyoltalomban, illetve a védjegy törlésének akkor is helye van, ha a megjelölés a (2) bekezdés szerinti korábbi közösségi védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló, és az érintett áruk, illetve szolgáltatások nem hasonlóak, feltéve, hogy a korábbi közösségi védjegy a Közösségben jó hírnevet élvez, és a megjelölés alapos ok nélkül történő használata sértené vagy tisztességtelenül kihasználná a korábbi közösségi védjegy megkülönböztető képességét vagy jó hírnevét. [4. cikk (3) bekezdés]

²⁶ A kérelem magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=153478&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&oc c=first&part=1&cid=317668>

beleértve a gondolati képzettársítás veszélyét is – vizsgálatának eredménye eltérő lehet attól függően, hogy e vizsgálat keretében figyelembe kell-e venni az összehasonlítandó megjelölések arab szóelemeinek kiejtését és jelentését, mégpedig mind azok latin, mind pedig arab írásmódjában.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Az Unió Alapjogi Chartájának 21. és 22. cikkére figyelemmel úgy kell-e értelmezni a 207/2009/EK rendelet²⁷ 9. cikke (1) bekezdésének b) pontját²⁸, hogy egy **olyan közösségi védjegy, amelyben egy arab szó a domináns, és egy olyan megjelölés, amelyben egy másik, de vizuálisan hasonló arab szó a domináns, összetévesztése veszélyének értékelése során** a tagállamok hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságai megvizsgálhatják és **figyelembe vehetik**, sőt akár kötelesek megvizsgálni és figyelembe venni **e szavak kiejtésbeli és jelentésbeli eltéréseit** akkor is, ha az arab nem hivatalos nyelve az Uniónak és a tagállamoknak?

FÖLDRAJZI ÁRUJELZŐK OLTALMÁRA VONATKOZÓ ELŐZETES DÖNTÉHOZATALI ÜGYEK

C-35/13. sz. előzetes döntéshozatali ügy – ítélet²⁹

A kérdést előterjesztő bíróság: Corte Suprema di Cassazione (Olaszország)

Az alapeljárás felei:

Felperes: ASS. I.C.A. – Associazione Industriali delle Carni, Krafts Food Italia SpA

Alperes: Associazioni fra produttori per la tutela del „Salame Felino” és társai

Tényállás:

Az Egyesület a Felinói Szalámi Védelméért (jelen eljárásban: alperes) eljárást indított a Kraft Food ellen azon az alapon, hogy a cég Invernizzi védjegy alatt „salame felino” vagy „felino jellegű szalámi” elnevezésű, Cremonában előállított szalámit értékesített. Álláspontja szerint ezzel a cég megsértette az Egyesületet (és tagjait) megillető eredetmegjelöléshez fűződő jogait, amely eredetmegjelölés csak Parma területére vonatkozik, ahol a Comune di Felino található.

Az elsőfokú bíróság kimondta, hogy az Egyesület nem élvez a 2081/92 rendelet³⁰ szerinti védelmet, mivel a „Salame Felino” elnevezés az említett rendelet értelmében nem minősül oltalom alatt álló eredetmegjelölésnek, és oltalom alatt álló földrajzi jelzésnek sem. Ugyanakkor elismerte, hogy az Egyesület hivatkozhat arra a – 1996-ban hatályba lépett – nemzeti jogszabályra, amely alapján földrajzi jelzéssel kerül megjelölésre minden országot, régiót vagy helységet azonosító kifejezés, ha azt valamely, ezen országból, régióból vagy helységből származó, olyan minőséggel, hírnévvel vagy jellemzőkkel rendelkező termék leírására használják, amely kizárólag vagy főként a származási hely földrajzi környezetének

²⁷ A közösségi védjegyről szóló, 2009- február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet

²⁸ A közösségi védjegyoltalom a jogosult számára kizárólagos jogokat biztosít. A kizárólagos jogok alapján a jogosult bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül gazdasági tevékenység körében használ olyan megjelölést, amelyet a fogyasztók a közösségi védjeggyel összetéveszhetnek a megjelölés és a közösségi védjegy azonossága vagy hasonlósága, valamint a megjelölés és a közösségi védjegy árujegyzékében szereplő áruk, illetve szolgáltatások azonossága vagy hasonlósága miatt; az összetéveszthetőség magában foglalja azt az esetet is, ha a fogyasztók a megjelölést gondolati képzettársítás (asszociáció) útján kapcsolhatják a korábbi védjeggyel. [9. cikk (1) bekezdés b) pont]

²⁹ Az ítélet magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=151963&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&oc=c=first&part=1&cid=243460>

³⁰ A mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmáról szóló, 1992. július 14-i 2081/92/EGK tanácsi rendelet

eredménye – ideértve a természeti, emberi és hagyománybeli tényezőket. [A vonatkozó nemzeti jogszabály alkalmazásának nem feltétele, hogy a földrajzi jelzés 2081/92 rendelet szerinti oltalom alatt álljon.] Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a Kraft Food-t – mivel az általa forgalmazott termékek nem Párma területéről származnak, pedig a „Salame Felino” a fogyasztók körében azon jellegzetességeire tekintettel szerzett hírnevet, amelyek földrajzi környezethez köthető bizonyos sajátosságból származnak – tisztességtelen versenymagatartás miatt elmarasztalta.

A jogorvoslati eljárás során a Kraft Food azzal érvelt, hogy az eredetmegjelölések oltalmára vonatkozóan a 2081/92 rendeletben előírt rendszerrel ellentétes az, ha a nemzeti szabályozás a közösségi bejegyzéssel nem rendelkező eredetmegjelölés használatára vonatkozóan kizárólagos jogot biztosíthat.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Úgy kell-e értelmezni a 2081/92/EGK rendelet 2. cikkét, hogy az **kizárja, hogy** a Közösség területén **egy termelői szervezet élhessen** egy adott tagállamban egy bizonyos fajtájú **szalámi megjelölésére használt földrajzi eredetmegjelölés kizárólagos használatának jogával anélkül, hogy előzőleg az adott tagállamtól olyan jogi kötőerővel bíró határozatot szerzett volna be, amelyben meghatározásra kerülnek az előállítás földrajzi területének határai, a termékleírás és azok az esetleges követelmények,** amelyeknek a gyártóknak az eredetmegjelölés használatához meg kell felelniük?

2. Tekintettel a 2081/92 rendelet szabályaira, melyik szabályozás alkalmazandó a szóban forgó be nem jegyzett földrajzi eredetmegjelölésre a közösségi piacon, illetőleg a tagállam piacán?

Az előterjesztett kérdések a nemzeti és az uniós eredetvédelmi szabályok egymáshoz való viszonyát érintik.

Döntés:

A 2081/92 rendelet által biztosított oltalomban való részesüléshez a rendelet bevezette a földrajzi elnevezések közösségi bejegyzésének kötelezettségét. Abban az esetben, ha a közösségi piacon egy földrajzi elnevezést nem jegyezték be, a 2081/92 rendelet rendelkezéseire tekintettel az nem részesülhet az általa biztosított oltalmi rendszerben. Ami a tagállamok piacán alkalmazandó rendszert illeti, az ítélezési gyakorlatból következik, hogy a 2081/92 rendelettel nem ellentétes, ha olyan földrajzi elnevezésekre vonatkozó oltalmi rendszer kerül alkalmazásra, amely kívül esik annak hatályán.

A 2081/92 rendelet oltalmi rendszere az olyan termékekhez kapcsolódó elnevezésekre korlátozódik, amelyek esetében különleges kapcsolat áll fenn jellemzőik és földrajzi származásuk között. A földrajzi eredetre utaló olyan elnevezések, amelyek kizárólag valamely termék földrajzi származásának hangsúlyozására szolgálnak, a termék sajátos jellemzőitől függetlenül, nem tartoznak a 2081/92 rendelet hatálya alá. Következésképpen az az oltalmi rendszer, amely adott esetben valamely tagállam piacán közösségi bejegyzéssel nem rendelkező földrajzi elnevezésre alkalmazható, csak olyan rendszer lehet, amelyet az olyan termékekhez kapcsolódó földrajzi elnevezésekre vonatkozóan írnak elő, amelyek esetében nem áll fenn különleges kapcsolat a jellemzőik és földrajzi származásuk között. A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia, hogy a nemzeti jogszabály által létrehozott, földrajzi elnevezésekre vonatkozó oltalmi rendszer megfelel-e e feltételnek.

Ha a kérdést előterjesztő bíróság arra a megállapításra jut, hogy az említett rendszer célja az olyan termékekhez kapcsolódó földrajzi elnevezések védelme, amelyek esetében nem áll fenn különleges kapcsolat a jellemzőik és földrajzi származásuk között, tekintetbe kell vennie azt a körülményt is, hogy ahhoz, hogy az ilyen rendszer alkalmazható legyen, meg kell felelnie az

uniós jog által az ilyen rendszerre vonatkozóan előírt követelményeknek. E tekintetben két feltételnek kell teljesülnie, nevezetesen egyrészt a rendszer alkalmazása nem veszélyeztetheti a 2081/92 rendelet céljait, másrészt az nem lehet ellentétes az áruk szabad mozgásával, amelyet az EK 28. cikk ír elő. A nemzeti bíróságnak kell vizsgálnia egyrészt azt, hogy a kérdéses nemzeti szabályozás alkalmazásának nem az-e a célja vagy a hatása, hogy a fogyasztók számára garantálja azt, hogy a konkrét földrajzi elnevezéssel forgalmazott termékek meghatározott minőséggel vagy jellegzetességgel rendelkeznek. Másrészt azt is, hogy e szabályozás alkalmazása közérdeken alapuló nyomós indokon alapul-e, azt hátrányos megkülönböztetéstől mentesen alkalmazzák-e, az alkalmas-e az elérni kívánt cél megvalósításának biztosítására, és nem lép-e túl az ennek eléréséhez szükséges mértéken. Mindezekre tekintettel a **2081/92 rendeletet** úgy kell értelmezni, hogy az **nem biztosít oltalmat a közösségi bejegyzéssel nem rendelkező földrajzi elnevezések számára. Az ilyen megjelölések azonban oltalomban részesülhetnek az olyan termékekhez kapcsolódó földrajzi elnevezésekre vonatkozó nemzeti szabályozás alapján, amelyek esetében nem áll fenn különleges kapcsolat a jellemzőik és földrajzi származásuk között, abban az esetben, ha egyrészt e szabályozás alkalmazása nem veszélyezteti a 2081/92 rendelet céljait, és másrészt az nem ellentétes az áruk szabad mozgásával, mely feltételek teljesülését a nemzeti bíróságnak kell vizsgálnia.**

FORMATERVEZÉSI MINTÁK OLTALMÁRA VONATKOZÓ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALI ÜGYEK

C-345/13. sz. előzetes döntéshozatali ügy – ítélet³¹

A kérdést előterjesztő bíróság: Supreme Court (Írország)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Karen Millen Fashions Ltd.

Alperes: Dunnes Stores and Dunnes Stores (Limerick) Ltd.

Tényállás:

A Millen – az Egyesült Királyságban bejegyzett társaság – női ruházati cikkeket gyárt és értékesít, számos kiskereskedelmi üzlettel rendelkezik Írországban. A Dunnes, amely jelentős írországi kiskereskedelmi cégcsoport, női ruházati termékeket értékesít.

2005-ben a Millen megtervezett és Írországban értékesített egy csíkos inget (két, különböző színekből álló változatban) és egy fekete kötött ujjatlan felsőt. Az ingek és a felső egy-egy példányát a Dunnes képviselői megvásárolták a Millen egyik ír üzletében. A Dunnes ezeket a ruhadarabokat Írországon kívül utánzás útján legyártatta, az utánzott darabokat 2006 végén értékesíteni kezdte ír üzleteiben.

2007. január 2-án a Millen bitorlási pert indított azt állítva, hogy az általa tervezett ruházati cikkek lajstromozás nélkül oltalomban részesülő közösségi formatervezési mintaként oltalomban részesültek. Az eljárás során a Dunnes nem vitatta, hogy lemásolta a Millen ruhákat, és elismerte, hogy a lajstromozás nélküli közösségi formatervezési minták, amelyekkel kapcsolatban a Millen jogosulti minőségére hivatkozik, újak. Azt azonban vitatta, hogy a Millen minden ruha tekintetében lajstromozás nélküli közösségi formatervezési minta jogosultja lenne, egyrészt arra hivatkozva, hogy azok nem rendelkeznek a 6/2002 rendelet értelmében vett egyéni jelleggel, másrészt pedig arra, hogy e rendelet valójában a Millen számára írja elő, hogy bizonyítsa e ruhák egyéni jellegét.

³¹ Az ítélet magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=153817&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&oc c=first&part=1&cid=225890>

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. A 6/2002/EK rendelet³² alkalmazásában a **lajstromozás nélkül oltalomban részesülő közösségi formatervezési mintaként állítólagosan oltalomban részesülő formatervezési minta egyéni jellegének megítélése** során az említett rendelet 6. cikke³³ értelmében vett, a tájékozott használóra tett összbenyomást annak alapján kell megítélni, hogy az különbözik

a) a nyilvánosságra jutott bármely konkrét korábbi formatervezési minta által, vagy

b) az egynél több ilyen korábbi formatervezési minta ismert elemeinek bármely kombinációja által

az ilyen használóra tett összbenyomástól?

2. Köteles-e **egy közösségi formatervezésminta-oltalmi bíróság** a 6/2002/EK rendelet 85. cikke (2) bekezdésének³⁴ alkalmazásában **egy lajstromozás nélkül oltalomban részesülő közösségi formatervezési mintát érvényesnek tekinteni**, amennyiben a jogosult pusztán megjelöli, hogy miben áll a közösségi formatervezési minta egyéni jellege, vagy köteles-e a jogosult bizonyítani, hogy a formatervezési minta a rendelet 6. cikkével összhangban egyéni jellegű?

Döntés:

1. A 6/2002 rendelet 6. cikkét – a nyilvánosságra jutott „bármely [...] formatervezési minta” által a tájékozott használóra tett összbenyomásra utalva – úgy kell értelmezni, hogy valamely formatervezési minta egyéni jellegét egy vagy több konkrét, egyéni, meghatározott és a korábban nyilvánosságra jutott valamennyi formatervezési minta közül beazonosított formatervezési minta alapján kell megítélni. Ez az értelmezés összhangban van azzal az ítélkezési gyakorlattal, amely szerint a tájékozott használó a vitatott formatervezési mintákat – amikor lehetséges – közvetlenül hasonlítja össze³⁵, mivel egy ilyen összehasonlítás ténylegesen arra a benyomásra vonatkozik, amelyet e használóra nem korábbi formatervezési minták sajátos elemeinek vagy részeinek összessége tesz, hanem amelyet korábbi, egyéni és meghatározott formatervezési minták tesznek. Mindezek alapján a Bíróság megállapította, hogy **ahhoz, hogy egy formatervezési mintát egyéni jellegűnek lehessen tekinteni, az e minta által a tájékozott használóra tett összbenyomásnak különböznie kell attól az összbenyomástól, amelyet az ilyen használóra nem több korábbi formatervezési mintából származó egyedülálló kombinációja, hanem egy vagy több korábbi formatervezési minta külön-külön tesz.**

2. A 6/2002 rendelet 85. cikkének (2) bekezdésében előírt második feltételt illetően a Bíróság rámutatott arra, hogy annak szövege – azáltal, hogy annak megkövetelésére szorítkozik, hogy *egy lajstromozás nélküli közösségi formatervezési minta jogosultja jelölje meg, hogy miben áll e minta egyéni jellege* – teljesen egyértelmű, és nem értelmezhető úgy,

³² A közösségi formatervezési mintáról szóló, 2001. december 12-i 6/2002/EK tanácsi rendelet

³³ A formatervezési mintának egyéni jellege van, ha bármely nyilvánosságra jutott mintához képest a tájékozott használóra eltérő összbenyomást tesz

a) a lajstromozás nélkül oltalomban részesülő közösségi formatervezési minta esetén azt a napot megelőzően, amelyen a minta, amelyre az oltalmat igénylik, nyilvánosságra jutott;

b) a lajstromozás alapján oltalomban részesülő közösségi formatervezési minta esetén a bejelentés bejelentési napját – elsőbbség igénylése esetén az elsőbbség napját – megelőzően.

Az egyéni jelleg megítélésakor figyelembe kell venni, hogy a szerző milyen alkotói szabadságfokkal alakíthatta ki a mintát. (2. cikk)

³⁴ A nem lajstromozott közösségi formatervezésminta-oltalom bitorlása vagy annak kísérlete miatt indított perben a közösségi formatervezésminta-oltalmi bíróság a közösségi formatervezésminta-oltalmat érvényesnek tekintti, ha a jogosult bizonyítja, hogy a 11. cikkben előírt feltételek teljesültek, és megjelöli, hogy miben áll közösségi formatervezési minta egyéni jellege. Az alperes azonban kifogás útján vitathatja a mintaoltalom érvényességét, vagy a mintaoltalom megsemmisítése iránt viszontkeresetet terjeszthet elő. [85. cikk (2) bekezdés]

³⁵ A C-281/10. P sz. PepsiCo kontra Grupo Promer Mon Graphic ügyben hozott ítélet 55. pontja, valamint a C-101/11. P és C-102/11. P sz. Neuman és társai kontra José Manuel Baena Grupo ügyben hozott ítélet 54. pontja.

mint amely annak bizonyítására kötelez, hogy az érintett formatervezési minta egyéni jellegű. Ha ugyanis a formatervezési minták e csoportja esetében a lajstromozási alakszerűségek hiánya miatt szükséges az, hogy a szóban forgó formatervezési minta jogosultja pontosítsa az említett rendelet alapján igényelt oltalom tárgyát, elegendő számára formatervezési mintája azon elemének vagy elemeinek azonosítása, amelyek a mintának egyéni jelleget kölcsönöznek. Ahhoz tehát, hogy egy közösségi formatervezésiminta-oltalmi bíróság **valamely lajstromozás nélkül oltalomban részesülő közösségi formatervezési mintát** érvényesnek tekintsen, e **minta jogosultja nem köteles bizonyítani, hogy a formatervezési minta** e rendelet 6. cikke értelmében **egyéni jellegű, hanem** kizárólag azt kell megjelölnie, hogy miben áll az említett minta egyéni jellege, azaz **azonosítania kell az érintett formatervezési minta azon elemét vagy elemeit, amelyek** az említett jogosult szerint **a mintának ilyen jelleget kölcsönöznek.**